

УДК 373.5.016:811.161.2'367.6

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-179-183

ЗАДОРОЖНА Олександра –

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри психології та соціальної роботи

Західноукраїнського національного університету

ORCID: orcid.org/0009-0009-0610-9799

e-mail: zadorozhna.oleks@gmail.com

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ЧИСЛІВНИКА В БАЗОВІЙ ШКОЛІ

У статті обґрунтовано доцільність та особливості застосування компетентісного підходу до вивчення числівника в школі, розкрито його значення для формування мовної особистості учасників освітнього процесу, а також для розвитку мислення та забезпечення практичного використання числівників у навчальних та життєвих ситуаціях. Висвітлено лінгвістичні та міждисциплінарні аспекти теми, зокрема складність граматичних категорій числівника, частотність помилок у мовленні та результатах НМТ, необхідність формування практичних умінь уживання числівників у навчальних і життєвих ситуаціях. Охарактеризовано чотири змістові блоки вивчення числівника в 6 класі, подано приклади завдань діагностичного, тренувального й творчого типів, описано методичні прийоми асоціативного запам'ятовування, лінгвістичного дослідження, диференціації та ігрового моделювання навчальних ситуацій. У статті запропоновано методику поетапного вивчення матеріалу, яка поєднує теоретичні знання з інтерактивними, асоціативними, диференційованими й ігровими технологіями навчання. Доведено, що системне вивчення числівника на засадах компетентісного підходу формує в учнів навички логічного мислення, мовної грамотності, точності та уважності, розвиває здатність до аналітичного сприйняття лінгвістичних явищ. Розкрито можливості використання міждисциплінарних зв'язків (зокрема з математикою, історією, мистецтвом, фінансовою грамотністю), що сприяють осмисленню практичної цінності числівників. Особливу увагу приділено складним для засвоєння темам – відмінюванню, узгодженню та вживанню дробових числівників. Наголошено на важливості застосування компетентісного підходу для розвитку логічного, аналітичного й критичного мислення учнів, формування культури мовлення та підвищення мотивації до навчання.

Ключові слова: компетентісний підхід, числівник, методика навчання української мови, міждисциплінарні зв'язки, мовна особистість, дослідження мовлення, формування мовної компетентності.

ZADOROZHNA Oleksandra –

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department

of Psychology and Social Work

West Ukrainian National University

ORCID: orcid.org/0009-0009-0610-9799

e-mail: zadorozhna.oleks@gmail.com

COMPETENCE-BASED APPROACH TO TEACHING NUMERALS IN BASIC SCHOOL

The main task of Ukrainian education is to teach children to use the acquired knowledge, skills, abilities, and values in specific life situations, that is, to master a range of competencies that will contribute to the successful self-realization and socialization of education seekers.

The article substantiates the feasibility and features of applying a competency-based approach to studying numerals at school, reveals its importance for the formation of the linguistic personality of participants in the educational process, as well as for the development of thinking and ensuring the practical use of numerals in educational and life situations. It highlights the linguistic and interdisciplinary aspects of the topic, in particular the grammatical complexity of numerals, the frequency of errors in speech and National Multisubject Test results, and the need to develop practical skills in using numerals in educational and real-life contexts.

Four content blocks for studying numerals in Grade 6 are characterized, and examples of diagnostic, training, and creative tasks are provided. The article describes methodological techniques of associative memorization, linguistic research, differentiation, and game-based modeling of learning situations. A step-by-step methodology for mastering the material is proposed, combining theoretical knowledge with interactive, associative, differentiated, and game-based learning technologies.

It is proved that the systematic study of numerals based on the competency-oriented approach develops students' logical thinking, linguistic literacy, accuracy, and attentiveness, and enhances their ability to analytically perceive linguistic phenomena. The article reveals the potential of interdisciplinary connections (particularly with mathematics, history, art, and financial literacy), which help students understand the practical value of numerals. Special attention is given to topics that are difficult for students to master: declension, agreement, and the use of fractional numerals. The importance of applying the competency-based approach for developing students' logical, analytical, and critical thinking, fostering speech culture, and increasing motivation for learning is emphasized.

Key words: competency-based approach, numeral, methodology of teaching Ukrainian language, interdisciplinary links, linguistic personality, speech research, formation of linguistic competence.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Основне завдання української освіти – навчити дітей використовувати здобуті знання, уміння, навички та цінності в конкретних життєвих ситуаціях, тобто оволодіти спектром компетентностей, які сприятимуть успішній самореалізації та соціалізації здобувачів освіти. Компетентісний підхід до навчання дає учителю можливість інтегрувати матеріал різних освітніх галузей для того, щоб увиразнити вагомість теми, проде-

монструвати зв'язок навчання із життям, підвищити мотивацію учнів до здобуття знань. Вивчення числівника – важлива тема, актуальність якої зумовлена лінгвістичними та інтедисциплінарними чинниками. Згідно психометричних характеристик результатів виконання завдань НМТ з української мови [6–8], уживання числівників є слабкою нормою, адже ця частина мови має складні граматичні категорії та функції, що створює труднощі для здобувачів освіти. Водночас

числівники – активний елемент понятійного поля майже всіх навчальних дисциплін (математика, історія, географія, хімія, фізика, мистецтво, основи здоров'я, фінансова грамотність, фізичне виховання та ін.), відтак знання та правильне вживання парадигми словозміни цієї частини мови – важливий елемент культури мови учасників освітнього процесу, що сприяє розвитку логічного й аналітичного мислення здобувачів освіти. Робота з числівниками – не лише процес формування граматичних навичок, а складний мисленнєвий процес, що розвиває системність, уважність і логіку. Чимало підручників з різних навчальних дисциплін містять цифрові записи, що в процесі читання передбачає автоматичне поєднання числівників з іменниками. Тому вивчення цієї теми потребує системної роботи педагогів (не лише словесників, а й інших предметників), щоб сформувати у здобувачів освіти навички практичного застосування мови, забезпечити глибоке розуміння та свідоме використання лінгвістичних категорій, сприяти розвитку комунікативних, пізнавальних і соціальних компетентностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що упродовж останніх років студії, присвячені вивченню числівника в базовій школі, з'являлися лише в періодичних виданнях для педагогічних працівників «Дивослово», «Вивчаємо українську мову та літературу», «Українська мова і література в школах України». Це праці О. Шевченко «Числівники кількісні і порядкові» [10], Ю. Набок-Бабенко «Узгодження числівників з іменниками (за матеріалами одного з уроків української школи онлайн)» [4], та конспект уроку О. Фурманової на тему «Числівник. Урок узагальнення й систематизації вивченого. 6 клас» [9]. Названі публікації стосуються різних аспектів опрацювання теми. Відтак систематизація матеріалу та застосування в освітньому процесі компетентісного підходу до вивчення числівника передусім синхронне завданням мовно-літературної галузі НУШ, а також сприяє формуванню практичних навичок та умінь, які допомагають учням орієнтуватися в освітньому процесі та реальному житті.

Мета нашої розвідки – обґрунтувати доцільність та особливості застосування компетентісного підходу до вивчення числівника в школі, розкрити його значення для формування мовної особистості учасників освітнього процесу, а також для розвитку мислення та забезпечення практичного використання числівників у навчальних та життєвих ситуаціях.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до концепції НУШ першим компонентом формули нової школи є новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві [5, с. 7]. Відтак компетентісний підхід сьогодні є стратегічним напрямом освіти, що орієнтує освітній процес на формування в учнів здатності застосовувати набуті знання й уміння в практичних та життєвих ситуаціях.

Відповідно до модельних навчальних програм з української мови для базової школи [2; 3]

відомості про числівник як частину мови, його граматичні категорії та особливості поєднання з іменниками передбачено вивчати в 6 класі. У рамках вивчення теми «Числівник» виокремлюємо чотири тематичні блоки: загальні відомості про числівник (групи за значенням, за будовою, розряди, розрізнення числівників та спільно-кореневих іменників, прикметників, прислівників та дієслів), відмінювання числівників (порядкових, кількісних, у тому числі й збірних та дробових), узгодження числівників з іменниками (називання кількості предметів, осіб, дата, час, фінансові операції, статистика тощо), написання числівників та похідних іменників та прикметників.

У процесі підготовки до уроку варто з'ясувати, які відомості про числівник відомі здобувачам освіти з початкової школи: підготувати систему питань для діагностичної бесіди, наприклад:

Що таке числівник?

Які групи числівників за значенням ви знаєте?

На які групи поділяються числівники за будовою?

Наведіть приклади числівників, що позначають ціле число, правильний та десятковий дріб.

Проведена бесіда дозволить актуалізувати колективні знання про числівник. Індивідуальний рівень залишкових знань кожного здобувача освіти можна діагностувати шляхом виконання тестових завдань на онлайн-платформі, яка дозволить облікувати і результативність, і тривалість роботи учнів (наприклад, «Всеосвіта»). Для об'єктивності висновків до тестової матриці варто включати завдання теоретичного та практичного спрямування, наприклад:

1. Числівник – це частина мови, яка

а) називає предмет

б) називає ознаку предмета

в) називає дію предмета

г) називає кількість предметів та порядок при лічбі

2. У котрому реченні виділене слово є кількісним числівником?

а) Краще на п'ять хвилин раніше, ніж на хвилину пізніше.

б) Щоб добре жити, треба працювати до сьомого поту.

в) Доц у жнива, як п'яте колесо до воза.

г) Обійди зло десятою дорогою.

3. У котрому реченні виділене слово є порядковим числівником?

а) Щоб навчитися працювистості, потрібно три роки, щоб навчитися ліні, потрібно три дні.

б) Одна книга тисячу людей навчас.

в) Перший млинець нанівець.

г) Влітку один тиждень рік годусь.

4. Назвіть речення, де виділене слово НЕ є числівником?

а) Один учитель краще, як дві книжки.

б) За двома зайцями поженешся – ні одного не спіймаєш.

в) Два серця розуміються краще, ніж дві голови.

г) Двійнята – це **подвійна** радість і подвійні клопоти.

5. Оберіть речення, у котрому неправильно узгоджено числівник з іменником?

а) Для приготування сирників потрібно двісті грам сиру.

б) Додайте до сиру два курячих яйця, дві ложки цукру та дві ложки борошна й перемішайте інгредієнти до однорідної маси.

в) Налийте на сковорідку 20 грамів олії, сформуєте із сирної маси кульки та посмажте їх на помірному вогні до золотистого кольору.

г) Готові сирники прикрасьте п'ятьма ягідками малини та зробіть гірку зі сметани.

6. Виберіть правильне словосполучення на позначення часу:

а) шість годин п'ятнадцять хвилин

б) половина восьмої

в) сімнадцять тридцять

г) десята година сімнадцять хвилин.

Отримані результати стануть орієнтиром для вчителя, оскільки дають можливість оперативно з'ясувати, які аспекти вивченого в початкових класах потребують додаткового опрацювання, діагностувати наявність освітніх втрат. Якість залишкових знань з теми дозволять вибудувати стратегію пояснення матеріалу, коректно розподілити навчальний час, щоб мати можливість приділити достатньо уваги складним для шестикласників граматичним категоріям – відмінюванню числівників та особливостям узгодження з іменниками.

Тема містить значний обсяг теоретичного матеріалу, який для оптимізації запам'ятовування можна організувати у вигляді таблиць, схем або ментальних карт. Зважаючи на вікові особливості здобувачів освіти, матеріал слід структурувати в процесі пояснення і обов'язково на прикладах демонструвати сферу застосування вивченого (які функції в мовленні виконують кількісні та порядкові числівники, у яких ситуаціях їх вживають, які особливості відмінювання числівників кожної групи), щоб знання про граматичні особливості числівника лягли в основу умінь правильно вживати слова цієї частини мови. Також необхідно зважати на особливості сприйняття шестикласників: після пояснення теоретичного матеріалу варто запропонувати практичні завдання (в тому числі в електронному форматі, а також творчого характеру) для закріплення вивченого.

Одним із найскладніших для учнів етапів вивчення числівника є відомості про відмінювання слів цієї частини мови. Тому в процесі пояснення нового матеріалу, на нашу думку, слід застосовувати елементи асоціативного сприйняття, актуалізувати вже відомі здобувачам освіти знання. Наприклад, для закріплення умінь відмінювання числівників один варто запропонувати парадигму словозміни складного словосполучення (*один шкільний костюм, одне червоне яблуко, одна цікава розмова, одні нові ворота*), у такий спосіб учні повторять відомості про відмінювання прикметників та іменників, водночас увиразнять зв'язок навчання із життям, адже у потоці мовлення числівники вживаються разом із іменними

частинами мови. Поєднання числівників із іменниками (зокрема на позначення грошових одиниць, предметів та осіб) продемонструє учням семантичний потенціал цієї частини мови та увиразнить їхню роль у повсякденному спілкуванні. Також саме лексична сполучуваність допоможе ідентифікувати неозначено-кількісні числівники (пор. *багато друзів* – числівник та *багато працюю* – прислівник; *трохи борошна* – числівник / *трохи втомився* – прислівник). Також слід наголосити на тому, що числівники ми можемо відмінювати (*багато друзів, багатьох друзів, багатьма друзями*), а прислівники не мають такої властивості.

Компетентісний підхід до вивчення числівника передбачає використання асоціативних технік у процесі пояснення відмінювання числівників, наприклад: коли змінюємо слова сорок, дев'яносто, сто можемо уявити їх учнями музичної школи, які у непрямих відмінках, наче під час розминки, «співають» закінчення -а-а-а – *сорока-а-а, дев'яноста-а-а, ста-а-а*. Паралельні форми числівників 5–20, 30, 50, 60, 70, 80 варто теж пов'язати асоціативно: *Р.в (немає)* порівнюємо зі співом соловейка – закінчуються на буквосполучення -ти/-тьох – *п'яти/п'ятьох, М.в. (сидимо на/в гостях у)* – ідентичні прикінцеві літери -ти/-тьох + прийменники *на* або *у* наприклад: *на п'яти/на п'ятьох; О.в. (керуємо)* уявляємо сутінки – тут вживаємо -тьма/-тьома, як-от: *п'ятьма/п'ятьома; Д.в. (даємо)* прикінцеві звуки зіставляємо зі звуками медитації -ти/-тьом – *п'яти/п'ятьом*. Окремо слід звернути увагу на відмінювання числівників *сім* і *вісім*, при цьому повторити чергування голосних *сім/семи/сьома; вісім/восьми*, а також наголосити на правильних варіантах орудного відмінка (*сімома/сьома; вісьмома/вісьма*). Для актуалізації вивченого раніше можна застосувати метод лінгвістичного дослідження: дати завдання провіднювати названі лексеми або словосполучення з ними, попросити пояснити помічені мовні явища, поміркувати, у формах яких ще числівників відбуваються фонетичні зміни.

Зауважимо, що учні часто відчують труднощі із відмінюванням числівників 50, 60, 70, 80, тому під час пояснення варто порівняти їх, наприклад, із деревом: під час вітру стовбур (перша частина) нерухомий, а гойдаються (змінюються) лише гілки – друга частина (*п'ятдесяти, п'ятдесятьом, п'ятдесятьма*). Матеріалом для уроку може бути і навчальне відео, наприклад експрес-урок О. Авраменка, що сприятиме перефокусуванню уваги здобувачів освіти і водночас містить асоціації (*перша частина «скам'яніла»*).

Для пояснення словозміни складних числівників 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900 теж рекомендуємо застосовувати прийоми поєднання розповіді та візуалізації: наприклад, порівнюємо їх із танцюристами, які рухаються синхронно, адже відмінюються обидві частини: *двомастами, п'ятисот*. Варто наголосити й на тому, що парадигма словозміни цих числівників не містить паралельних форм.

Такий підхід дозволить здобувачам освіти структурувати матеріал та виробити методику відмінювання, що особливо актуально для складених кількісних числівників. Відтак у процесі словозміни багатокомпонентних числівників слід вчити працювати за алгоритмами, які передбачають відповіді на такі питання:

1. до якої групи за значенням належить числівник?
2. у цьому числівнику відмінюються усі складові чи лише останнє слово?
3. скільки моделей відмінювання властиві компонентам складеного числівника?
4. провідмінай кожен компонент складеного числівника.

Удосконалити навички відмінювання складених числівників допоможуть тестові завдання, які розвивають уважність здобувачів освіти, наприклад, пошук відповіді на питання *У якому рядку наведено правильний варіант родового відмінка числівника триста сімдесят вісім?* Серед варіантів а) *трьохста сімдесяти восьми*, б) *трьохсот семидесяти восьми*, в) *трьохсот сімдесяти вісьми*, г) *трьохсот сімдесяти вісьмох* здобувач освіти може в кожному рядку знайти помилку та обґрунтувати правильну відповідь: а) ~~трьохста~~ *сімдесяти восьми*, б) *трьохсот* ~~семидесяти~~ *вісьми*, в) *трьохсот сімдесяти* ~~вісьми~~, + г) *трьохсот сімдесяти вісьмох*. Також рекомендуємо давати завдання на пошук помилок у реченнях із числівниками, як-от:

У котрому рядку допущено помилку у відмінювання числівників:

- а) *Площа земельної ділянки становить двадцять три квадратні метри.*
- б) *У дикій природі ведмідь живе до двадцяти п'яти років.*
- в) *До семидесяти років бабуся жила в селі.*
- г) *У кабінеті математики є більше шістдесяти посібників для учнів різних класів.*

Більш складним завданням є ідентифікація помилок у використанні числівників у зв'язному тексті, оскільки здобувачі освіти не володіють інформацією про кількість граматичних огріхів. Водночас у такий спосіб тренується не лише грамотність, а й пам'ять, уважність та критичне мислення, тож виконання означених завдань має виразну мету – навчає помічати й усувати неточності в мовленні й письмі. Це корисне вміння стане в пригоді не лише в освітньому процесі, а й в інших сферах життя – у роботі з документами, публікаціями, вдосконалює навички медіаграмотності. Уміння ідентифікувати й усунути помилку є показником розуміння матеріалу, відтак завдання такого типу є обов'язковим елементом підсумкових та діагностувальних робіт, завдань НМТ, моніторингів для виявлення освітніх втрат.

Особливу увагу слід приділити відмінюванню дробових числівників (правильних та десяткових дробів), узгодженню їх із іменниками. Нюанси відмінювання дробових числівників полягають у тому, що чисельник змінюється як кількісний числівник, а знаменник – як порядковий у множині. Виконання вправ на закріплення цього правила важливе завдяки його життєвій і

практичній значущості, впливу на мовну грамотність і успішність учнів, а також методично виправданим, адже передбачає системність, наочність, актуалізовує міжпредметні зв'язки (передусім поєднання із математикою, відтак дробові числівники активно вживаються в побуті, статистиці, економіці, соціології). Саме тому потрібно практикувати роботу з текстами, де замість цифр у реченнях слід записати числівники в коректній відмінковій формі. Як матеріал до уроку можна застосовувати попередньо дібрані фрагменти підручників з математики, історії, географії, мистецтва, основ здоров'я, що продемонструє широкий спектр уживання числівників та уявляє зв'язок навчання із життям.

Оскільки в класі зазвичай працюють здобувачі освіти із різними рівнями навчальних досягнень, варто розробляти диференційовані завдання, щоб здібніші учні могли розвиватися та отримувати складніші варіанти, а слабші – вправи з підтримкою та підказками. Поступово збільшуючи складність, практикуючи роботу в парах та групах, застосовуючи ігрові технології, педагог може актуалізувати потенціал здобувачів освіти, при чому важливо застосовувати різні підходи до добору учасників групової роботи та формулювання завдань: змодельовати ситуацію в школі, де соціальні ролі (наприклад, учителя й учня) передбачають пояснення й закріплення матеріалу (слабший пояснить сильнішому, а той легко виконає завдання). Розмаїтість соціальних ролей (екскурсовод, продавець, маркетолог, продюсер, фінансовий директор, шеф-кухар, агроном та ін.) сприятиме розвитку креативного потенціалу здобувачів освіти, а також дозволить відпрацювати навички узгодження числівників із іменниками. Ігрова діяльність та соціальні ролі роблять навчання більш захопливим та цікавим, водночас школярі практикують спілкування, співпрацю та взаємодію в освітньому процесі.

На етапі закріплення матеріалу доцільно застосовувати індивідуальні завдання (розповісти про свій звичний день, улюблені рецепти родини, лайфхаки фінансової грамотності, скласти кошторис подорожі або заходу, взяти інтерв'ю в спортсмена), щоб перевірити якість засвоєння вивченого, рівень сформованості компетентностей, а також мати можливість оцінити здобувачів освіти відповідно до груп результатів, визначених чинним Державним стандартом базової середньої освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед. Вивчення числівника в базовій школі має надзвичайно важливе значення як для формування грамотності здобувачів освіти, так і для розвитку навичок логічного та критичного мислення. Розроблена методика передбачає поетапне засвоєння матеріалу (від загальних відомостей про числівник до його словозміни й узгодження з іменниками), використання асоціативних технік, диференційованих ігрових завдань, а також активне застосування міжпредметних зв'язків. Особливу увагу зосереджено на складних аспектах – відмінюванні складних, складених та дробових числівників та узгодженні їх з іменниками, адже вони мають безпосереднє

практичне значення й водночас є частими причинами помилок у мовленні школярів. Відтак системне вивчення числівника в умовах компетентісно орієнтованого підходу забезпечує розвиток мовної особистості здобувачів освіти, формує в них навички практичного використання мовних засобів у повсякденному та навчальному спілкуванні, підвищує мотивацію до навчання і сприяє їхній успішній соціалізації.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. Відмінювання числівників. Експрес-урок. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Vqy6AIGDXIE&t=79s&ab_channel=%D0%A1%D0%BD%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%BA%D0%B71%2B1 (Дата звернення 07.07.2025).
2. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Модельна навчальна програма “Українська мова. 5 – 6 класи” для закладів загальної середньої освіти. 2023. URL: <https://drive.google.com/file/d/1xPY5Ja2rMBHhXFC9bMSOtfG4VSZuMw/view> (дата звернення 01.05. 2025).
3. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д. Модельна навчальна програма “Українська мова. 5 – 6 класи” для закладів загальної середньої освіти. URL: https://drive.google.com/file/d/1FbS5-6Y_usoc88oc0Ez_ruRfFleDkAAAF/view (дата звернення 02.05. 2025).
4. Набок-Бабенко Ю. Узгодження числівників з іменниками (за матеріалами одного з уроків «Всеукраїнської школи онлайн»). *Українська мова і література в школах України*. 2020. № 5. С. 52–54.
5. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи / [упоряд. Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Коберник І., Ковтунець В., Макаренко О., Малахова О., Нанаєва Т., Усатенко Г., Хобзей П., Шиян Р.; за заг. ред. Грищенка М.]. 2016. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 24. 05. 2025).
6. Офіційний звіт про результати НМТ у 2022 р. / Український центр оцінювання якості освіти. 2022. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/02/Zvit_NMT_2022_na-sajt.pdf (дата звернення 07. 05. 2025).
7. Офіційний звіт про результати НМТ у 2023 р. / Український центр оцінювання якості освіти. 2023. Том І. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/08/ZVIT-NMT_2023-Tom_1.pdf (дата звернення 07. 05. 2025).
8. Офіційний звіт про результати НМТ у 2024 р. / Український центр оцінювання якості освіти. 2024. Том І. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/10/Zvit_NMT_2024_Tom_I_gotovyi_onovlenyj.pdf (дата звернення 07. 05. 2025).
9. Фурманова О. М. Числівник. Урок узагальнення й систематизації вивченого. 6 клас. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2020. № 13/15. С. 44–49.
10. Шевченко О. Числівники кількісні і порядкові (6 клас). *Дивослово*. 2020. № 01 (754). С. 28–33.

REFERENCES

1. Avramenko, O. Vidminiuvannia chyslivnykiv. Ekspres-urok [Declension of Numerals. Express Lesson] URL: https://www.youtube.com/watch?v=Vqy6AIGDXIE&t=79s&ab_channel=%D0%A1%D0%BD%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%BA%D0%B71%2B1 (Data zvernennia 07.07.2025) [in Ukrainian]
2. Holub, N. B., Horoshkina, O. M. (2021). Modelna navchalna prohrama “Ukrainska mova. 5 – 6 klasy” dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Model Curriculum “Ukrainian Language. Grades 5–6” for Secondary Education Institutions]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1xPY5Ja2rMBHhXFC9bMSOtfG4VSZuMw/view>

(data zvernennia 01.05. 2025) [in Ukrainian]

3. Zabolotnyi, O. V., Zabolotnyi, V. V., Lavrynychuk, V. P., Plivachuk, K. V., Popova, T. D. (2021). Modelna navchalna prohrama “Ukrainska mova. 5 – 6 klasy” dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Model Curriculum “Ukrainian Language. Grades 5–6” for Secondary Education Institutions]. URL: https://drive.google.com/file/d/1FbS5-6Y_usoc88oc0Ez_ruRfFleDkAAAF/view (data zvernennia 02.05. 2025). [in Ukrainian]
4. Nabok-Babenko, Yu. (2020). Uzghodzhennia chyslivnykiv z imennykamy (za materialamy odnogo z urokov «Vseukrainskoi shkoly online») [Agreement of Numerals with Nouns (Based on the Materials of a Lesson from the “All-Ukrainian Online School”)]. Ukrainian Language and Literature in Schools of Ukraine. № 5. S. 52–54. [in Ukrainian]
5. Nova ukrainska shkola : kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly. (2016). [The New Ukrainian School: Conceptual Foundations of Secondary School Reform] / [uporiad. Hrynevych L., Elkin O., Kalashnikova S., Kobernyk I., Kovtunets V., Makarenko O., Malakhova O., Nanaieva T., Usatenko H., Khobzei P., Shyian R.; za zah. red. Hryshchenka M.]. 40 s. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (data zvernennia 24. 05. 2025) [in Ukrainian]
6. Ofitsiyniy zvit pro rezultaty NMT u 2022 r. (2022). [Official Report on the Results of the NMT in 2022] / Ukrainian Center for Educational Quality Assessment. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/02/Zvit_NMT_2022_na-sajt.pdf (data zvernennia 07. 05. 2025). [in Ukrainian]
7. Ofitsiyniy zvit pro rezultaty NMT u 2023 r. (2023). [Official Report on the Results of the NMT in 2023] / Ukrainian Center for Educational Quality Assessment. Tom I. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/08/ZVIT-NMT_2023-Tom_1.pdf (data zvernennia 07. 05. 2025). [in Ukrainian]
8. Ofitsiyniy zvit pro rezultaty NMT u 2024 r. (2024). [Official Report on the Results of the NMT in 2024] / Ukrainian Center for Educational Quality Assessment. 2024. Tom I. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2024/10/Zvit_NMT_2024_Tom_I_gotovyi_onovlenyj.pdf (data zvernennia 07. 05. 2025). [in Ukrainian]
9. Furmanova, O. M. (2020). Chyslivnyk. Urok uzahalnennia y systematyzatsii vyvchenoho. 6 klas [The Numeral. A Lesson for Generalization and Systematization of the Studied Material. Grade 6]. Learning the Ukrainian Language and Literature. 2020. № 13/15. S. 44–49. [in Ukrainian]
10. Shevchenko, O. (2020). Chyslivnyky kilkisni i poriadkovi (6 klas) [Cardinal and Ordinal Numerals (Grade 6)]. Dyvoslovo. № 01 (754). S. 28–33. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЗАДОРОЖНА Олександра – кандидат філологічних наук, доцент кафедри психології та соціальної роботи Західноукраїнського національного університету.

Наукові інтереси: методика навчання української мови, стилістика, культура мови, психологія особистості, психологічний супровід освітнього процесу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZADOROZHNA Oleksandra – PhD in Philology, Associate Professor at the Department of Psychology and Social Work West Ukrainian National University.

Scientific interests: methods of teaching the Ukrainian language, stylistics, language culture, personality psychology, psychological support of the educational process.

Стаття надійшла до редакції 19.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку 05.10.2025 р.